

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2009

Familje- rådgivning

**En samverkan mellan
samtliga kommuner
i Jämtlands län**

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2009

MÅL OCH UPPGIFTER

Familjerådgivningens mål är att genom samtal bidra till goda familjerelationer, vilket är en viktig del i ett hälsosamt liv.

Enligt socialtjänstlagen, 5 kap. 3 § skall kommunen sörja för att familjerådgivning kan erbjudas till dem som begär det.

Familjerådgivarnas huvudsakliga uppgift är att genom samtal medverka till bearbetning av samlevnadsproblem och konflikter i par- och familjerelationer.

Familjerådgivningen är den enda instans i samhället som har parbehandling som specialitet.

Förhoppningar om en god och varaktig parrelation utsätts för många prövningar. Många vill förändra men vet inte hur.

Relationsbehandlingsmålet är att hjälpa par och familjer till att:

- *lyssna på och tala med varandra på ett bättre sätt*
- *bättre förstå och acceptera sig själv och varandra*
- *hitta möjligheter att hantera problem och konflikter*
- *bryta destruktiva mönster*
- *ta ett gemensamt föräldraansvar*

Familjerådgivningen ger en möjlighet till bättre livskvalité, att uppnå ett bättre liv tillsammans eller att förhindra en destruktiv separation och underlätta för de vuxna att ta ett fortsatt gemensamt föräldraansvar. Barnens välbefinnande efter en skilsmässa står i högsta grad i relation till hur föräldrarna hanterar skilsmässan och sina egna konflikter.

Målsättningen med familjerådgivningens utåtriktade arbete är att nå människor i ett tidigt skede för att därmed främja psykisk och fysisk hälsa.

”Familjerådgivningen har också som uppgift att utifrån den speciella kompetens som familjerådgivarna har förmedla kunskap och sprida information om samlevnad.” (Reg. prop. 1993/94:4).

SEKRETESS

Verksamheten bygger på frivillighet och omfattas av sträng sekretess (sekretesslagen § 7:4). Det innebär att det råder s k ”absolut sekretess” i förhållande till andra personer, annan myndighet eller avdelning inom samma myndighet. Ingen journalföring förekommer och man kan vara anonym.

”Familjerådgivningen skall vara en självständig verksamhetsgren med högt sekretesskydd och inte inordnas i den övriga verksamheten som bedrivs inom socialtjänsten.” (Reg. prop. 93/94:4).

ORGANISATION

Familjerådgivningen i Jämtlands län är sedan 1995 en sammanslutning av länets åtta kommuner.

Befolkningsmängden var 126.897 invånare vid ingången av år 2009. Den geografiska ytan utgör 13% av Sveriges yta.

Till byrån hör 4,8 familjerådgivartjänster samt en assistenttjänst på 0,75.

Verksamheten är sedan januari 2003 organiserad inom Kommunförbundet i Jämtlands län, med en egen styrelse bestående av en politiker från varje kommuns socialnämnd.

Verksamhetsansvarig är Fredrik Thun, vilken är underställd styrelsen.

Styrelsen och arbetsutskottet har under året haft tre sammanträden vardera.

I den organisationsmodell som länets kommuner valt för att erbjuda en kvalitativt god familjerådgivning, ingår ett uppdrag till Familjerådgivningen att tillhandahålla möjlighet till samtal på centralorten i samtliga kommuner. Respektive kommun ska å sin sida tillhandahålla lämplig lokal.

Vi har vår huvudmottagning i en hyreslägenhet på Regementsgatan 11C i Östersund och filialmottagningar i övriga sju kommuner på orterna Bräcke, Hammarstrand, Järpen, Krokomb, Strömsund, Sveg och Svenstavik.

Vi besöker varje filialmottagning i mån av efterfrågan 1 dag varannan vecka. Kommuninvånarna kan välja mellan sin hemkommun eller Östersunds mottagning och de flesta väljer att besöka filialmottagningen i hemkommunen.

Till den filial som ligger längst bort från Östersund är det 18 mil, till den närmaste är det 2 mil, till övriga filialer är det mellan 6-10 mil.

EKONOMI

Kostnaderna för Familjerådgivningen fördelas på samtliga kommuner i länet och baseras årligen på befolkningsunderlaget i respektive kommun.

Beräknade kostnaderna för 2009 uppgick till 3.292.000 kronor och intäkterna för samtal till 274.000 kronor.

Samtalsavgifter

Avgift för samtal får ”ej vara av sådan storlek att de avhåller enskilda från att vända sig till Familjerådgivningen”. (Reg. prop. 93/94:4).

Samtalsavgiften är 160 kr/samtal. Möjlighet till lägre avgift eller avgiftsbefrielse finns men inte högkostnadsskydd. Ingen skall behöva avstå från samtal av ekonomiska skäl.

Vi har haft 62 avgiftsbefriade samtal under året samt 63 samtal med lägre avgift, 50 kr, 80 kr respektive 100 kr/samtal.

Återbud debiteras inte, dock för uteblivna samtal.

PERSONAL

Verksamheten har 4,8 familjerådgivartjänster och 0,75 assistenttjänst.

Under året har följande tjänstgjort:

*Anna-Lena Lundgren, familjerådgivare 80 %
Ansvarar för filialerna i kommunerna Berg och Krokom*

*Britt-Marie Hallqvist, familjerådgivare 100 %
Ansvarar för filialerna i kommunerna i Ragunda och Strömsund*

*Eva Malmberg, familjerådgivare 100 %
Ansvarar för filialerna i kommunerna Bräcke och Åre*

*Fredrik Thun, familjerådgivare 100 % och verksamhetsansvarig
Ansvarar för filialen i Härjedalens kommun*

Ulla Englund, familjerådgivare 100 %, sjukledig 50 %

Lena Stiernström, vikarierande familjerådgivare 50 %

Ewa Rydén, assistent 75 %

TILLGÄNGLIGHET

Telefontider

Vår assistent tar emot telefonsamtal på huvudmottagningen *måndag - torsdag kl. 8.00 - 16.30, (lunch 12 - 13)*, för återbud och viss information. Varje dag har en av familjerådgivarna telefontid 1,5 timme för tidsbeställningar, information, rådgivning och eventuella krissamtal.

Därutöver utnyttjas återbudstider för dessa telefonsamtal.

Hembesök kan erbjudas vid speciella behov.

Väntetider

Familjerådgivningen är bl a inriktad på att ge stöd i krissituationer och väntetiderna bör därför vara rimliga.

”Det ligger i sakens natur att en sådan verksamhet inte kan drivas med långa väntetider. Verksamheten måste därför avpassas så att väsentliga väntetider normalt inte uppstår” (Reg. prop. 93/94:4).

Socialstyrelsen rekommenderar att väntetiden för att komma till ett första samtal inte bör överstiga två veckor. Medelväntetiden har under året varit 15 dagar. Väntetiden mäts från anmälningsdatum till första erbjudna tid.

BEHANDLINGSARBETET

Familjerådgivning är ett psykosocialt behandlingsarbete. Det riktar sig främst till parrelationen och rör oftast områden som den känslomässiga och den sexuella relationen, konflikthantering, föräldraskap, ansvars- och arbetsfördelning och relationer till släkt. Det rör allt från normala livs- och utvecklingskriser till akuta krissituationer och problem av mer djupgående karaktär.

Alla samhällsgrupper och yrkeskategorier är representerade. Även om man utåt sett klarar av att leva på ett socialt acceptabelt sätt kan man ha en livssituation som är svår och vara i behov av hjälp.

Samtalsbehandlingen är frivillig och utgår från parternas behov och bådars engagemang.

Familjerådgivare arbetar med en metodik som innebär stöd och respekt för olika uppfattningar, parets ömsesidiga överenskommelser och varje individs rätt att fatta egna beslut.

Behandlingskontakterna omfattar oftast 1-8 samtal. Bland dem som kommer endast ett samtal finns en grupp som efterfrågar information om juridiska frågor i samband med separation och/eller hur man pratar med barnen vid separation.

De längre kontakterna, 9 samtal och fler, kan gälla både längre bearbetning av en parrelation eller ett separationsarbete med många faser.

STATISTIK

Siffrorna inom ( ) anger 2008 års siffror.
(Se även bilagor om statistik)

Under året har 418 (450) nya ärenden d v s par, familjer eller ensamstående varit aktuella. Därtill tillkommer 355 (357) pågående ärenden vid årets början, totalt 773 (807) ärenden under året.

Vi har totalt haft 1801 (1995) samtal under året.

Antal samtal per avslutat ärende har i genomsnitt varit 4 (4) under året.

Den största gruppen som söker familjerådgivningens hjälp är barnfamiljer. Får de vuxna hjälp att lösa konflikter och problem avlastas också barnen mycket ansvar och oro. Ibland händer det att även barn deltar i samtalen, även om det inte hör till det vanliga.

HANDLEDNING OCH FORTBILDNING

Vi har ett självständigt behandlingsansvar och använder oss själva och våra teoretiska kunskaper som redskap. Det är därför viktigt att vi kontinuerligt har möjlighet till kvalificerad handledning samt fortbildning och vidareutbildning för att upprätthålla kvalitet och kompetens i vårt arbete.

Extern handledning

Under året har vi haft handledning vid 6 tillfällen under våren och 4 tillfällen under hösten.

Vår handledare har också under detta år varit psykolog och leg. psykoterapeut Lars Ryding. Varje handledningstillfälle har omfattat 4 x 60 minuter.

Fortbildning

Studiedagar/konferenser/föreläsningar

Utbildningsdag med Inger Broman, socionom och leg psykoterapeut.

”Sexuella övergrepp” (Östersund), Anna-Lena, Britt-Marie, Eva, Fredrik, Lena och Ulla.

Föreläsningsdag med Eva Körner, psykolog och leg psykoterapeut. ”Arbete med barn och familjer i människovårdande yrken baserade på anknytningspsykologiska perspektiv” (Östersund), Anna-Lena, Britt-Marie, Eva, Fredrik, Lena och Ulla.

Föreläsningsdag med Ingela Bendt, författare, journalist och fotograf. ”Skilsmässa, ritualer vid separation” (Vårsta Diakonigård Härnösand), Britt-Marie och Fredrik.

KFR:s studiedagar ”Jämställdhet i behandlingsrummet” (Göteborg, 2 dagar), Anna-Lena och Britt-Marie.

Föreläsningdag med Ulf Engqvist, doktor i socialt arbete på Mittuniversitetet i Östersund "Hur går det för barn- och ungdomspsykiatrins patienter?" (Östersund), Eva, Lena och Ulla.

Föreläsningdag med Finn Skårderud, psykiater, författare och professor från Norge. "Att förstå sig själv och andra, mentalisering som modell för förståelse och behandling" (Östersund,) Eva och Ulla.

Internt arbete

-varannan vecka ca 2 timmar, har vi avsatt tid för metodfrågor och reflektion. Vi har diskuterat kring gemensamma böcker vi läst och haft intern handledning.

- varje vecka har vi haft arbetsplatsträff om 1,5 timme för diskussion, information och planering.

- vi har haft 2,5 planeringsdagar under året, 1 dag i februari och 1,5 dag i september.

- vi har haft möjlighet till friskvård 1 timme/vecka.

UTÅTRIKTAT ARBETE

Målsättningen med det utåtriktade arbetet är att förmedla kunskap och ge information till allmänheten och även till specifika yrkes- och personalkategorier om familjerådgivning och relations- och samlevnadsfrågor i olika faser av livet.

På förfrågan medverkar vi på BVC:s föräldrautbildningar med information om Familjerådgivningen samt pratar om när **"Två blir tre"**.

Under året har Anna-Lena deltagit vid fyra tillfällen i föräldragrupper i Krokoms kommun, Fredrik vid tre tillfällen i Härjedalens kommun, Eva vid tre tillfällen i Östersunds kommun och vid ett tillfälle i Bräcke kommun samt Lena vid ett tillfälle i Östersunds kommun.

Britt-Marie har vid ett tillfälle informerat om Familjerådgivning på Socialnämnden i Strömsunds kommun och hos socialsekreterarna i Ragunda kommun.

Eva och Ulla har informerat om Familjerådgivning och samtalsgrupp för skilda hos BVC-sköterskor och barnmorskor Östersunds kommun, Föräldra- barnhälsan samt psykosociala enheten inom primärvården Jämtland/Härjedalen.

Personalgruppen har besökt Ungdomspsykiatri och Ungdomsmottagningen i Östersund.

AVSLUTANDE REFLEKTIONER

Tillströmningen av nya ärenden har minskat något under året i jämförelse med tidigare år.

En orsak kan vara att Svenska Kyrkan har startat upp en familjerådgivning med en halvtidstjänst.

Även i år har vi väl kunnat möta efterfrågan på behandlingssamtal och minskat väntetiden från 19 till 15 dagar.

En skraddarsydd utbildning för familjerådgivare startade hösten 2009, fortsätter under hela året 2010 och avslutas på våren 2011.

Utbildningen äger rum i Umeå och vi deltar med fem familjerådgivare.

En samtalsgrupp för skilda startade under hösten 2009 och fortsätter fram till våren 2010.

Våra planerade mål för 2010 är:

-att vi ska genomföra en besöksenkät under våren

-att vi ska uppnå ett nöjdhetsindex på 90 % hos våra besökare

-att vi ska komma ner till en väntetid på 14 dagar

-att vi bjuder in oss till socialsekreterarna och har regelbunden kontakt med socialnämnderna i kommunerna.

Östersund mars 2010

Fredrik Thun
Verksamhetsansvarig

Ewa Rydén
Assistent och ansvarig
för statistikuppgifterna

ANTAL INVÅNARE PER KOMMUN (vid årets början)

Totalt 126.897 invånare i länet vid årets början, (-231 vid årets slut).

Kommun	Antal årets början	Förändring årets slut	% årets början
Berg	7533	- 86	5,9 %
Bräcke	7009	- 144	5,5 %
Härjedalen	10645	- 60	8,4 %
Krokom	14324	+ 136	11,3 %
Ragunda	5681	- 72	4,5 %
Strömsund	12532	- 246	10,0 %
Åre	10259	+ 19	8,0 %
Östersund	<u>58914</u>	<u>+ 222</u>	46,4 %
Totalt	126897	- 231	

ANTAL NYA ÄRENDEN PER KOMMUN

Totalt 418 nya ärenden under året.

Kommun	Antal nya ärenden filialmottagning		Totalt antal nya ärenden	
	<u>09</u>	<u>08</u>	<u>09</u>	<u>08</u>
Berg	7	(24)	23	(25)
Bräcke	-	(3)	5	(10)
Härjedalen	16	(15)	23	(22)
Krokom	19	(28)	60	(60)
Ragunda	6	(16)	10	(18)
Strömsund	10	(16)	14	(18)
Åre	15	(21)	29	(27)
Östersund	-	-	254	(270)

**ANTAL BEHANDLINGSSAMTAL PER KOMMUN (pågående och avslutade ärenden)
SAMT RESDAGAR**

Kommun	Behandlingssamtal filialmottagning		* Resdagar	Totalt antal beh.samtal	
	<u>09</u>	<u>08</u>	<u>09</u>	<u>09</u>	<u>08</u>
Berg	42	(52)	15	88	(93)
Bräcke	-	(6)	-	42	(56)
Härjedalen	64	(62)	18	74	(79)
Krokom	59	(73)	19	260	(281)
Ragunda	42	(73)	17	56	(78)
Strömsund	47	(76)	18	55	(83)
Åre	52	(71)	17	93	(100)
Östersund	-	-	-	1133	(1225)

Vi inställer resa till filialmottagning om ≤ 1 inplanerat samtal och erbjuder då samtalstid i Östersund istället.

Familjerådgivningen i Jämtlands län

Totalstatistikrapport

Statistikperiod 2009-01-01 - 2009-12-31

Sammanfattning av år :

	Antal
Antal nya tidsbeställningar under året:	490
- tidsbeställningar som avstår:	72
Antal nya ärenden under året:	418
- antal behandlingssamtal i dessa:	1134
Antal pågående ärenden vid årets början:	355
- antal behandlingssamtal i dessa:	666
Antal pågående ärenden vid årets slut:	349
- antal behandlingssamtal i dessa:	1304
Antal avgiftsbefriade nya ärenden:	6
- antal avgiftsbefriade samtal i dessa:	8
Antal nya ärenden med två familjerådgivare:	6
- antal behandlingssamtal i dessa:	31
Antal nya ärenden med tolk:	1
Medelväntetid i nya ärenden (dagar):	15
Totalt antal ärenden under året (avslutade och pågående):	773
Totalt antal behandlingssamtal producerade under året:	1801

Uppgifter om besökande (nya ärenden):

Tidsbeställning gjord av:	Antal	
Makar/partner tillsammans	275	66,9%
Makan/kvinnan	88	21,4%
Maken/mannen	39	9,5%
Ensamstående kvinna	4	1,0%
Ensamstående man	1	0,2%
Annan	4	1,0%
Sa:	411	

Avstått från kontakt:

	Antal
Återbud	66
Uteblivit	6
Sa:	72

Födelseland:

	Antal	
Sverige	729	97,6%
Annat land	18	2,4%
Sa:	747	

Nya registrerade per månad:

	Antal	
Januari	61	14,6%
Februari	31	7,4%
Mars	48	11,5%
April	27	6,5%
Maj	27	6,5%
Juni	30	7,2%
Juli	16	3,8%
Augusti	29	6,9%
September	41	9,8%
Oktober	36	8,6%
November	43	10,3%
December	29	6,9%
Sa:	418	

Familjerådgivningen i Jämtlands län

Totalstatistikrapport

Statistikperiod 2009-01-01 - 2009-12-31

Uppgifter om besökande (nya ärenden):

Nya registrerade fördelade på kommuner:

	Antal	
Bergs kommun	23	5,5%
Bräcke kommun	5	1,2%
Härjedalens kommun	23	5,5%
Krokoms kommun	60	14,4%
Ragunda kommun	10	2,4%
Strömsunds kommun	14	3,3%
Åre kommun	29	6,9%
Östersunds kommun	254	60,8%
Sa:	418	

Klients ålder:

	Antal	
< 20 år	4	0,5%
20 - 29 år	122	16,5%
30 - 39 år	310	41,9%
40 - 49 år	204	27,6%
50 - 59 år	66	8,9%
60 - 69 år	28	3,8%
> 70 år	5	0,7%
Sa:	739	

Relationens art:

	Antal	
Gift	155	37,8%
Gift (Styvfamilj)	17	4,1%
Sambo	122	29,8%
Sambo (Styvfamilj)	42	10,2%
Separerade/skilda	45	11,0%
Särbo	22	5,4%
Övriga	7	1,7%
Sa:	410	

Relationens längd:

	Antal	
<1 år	5	1,4%
1-4 år	83	23,1%
5-9 år	95	26,5%
10-14 år	62	17,3%
15-19 år	50	13,9%
20-24 år	36	10,0%
25-29 år	11	3,1%
30- år	17	4,7%
Sa:	359	

Hemmavarande barn:

	Antal	
Ärenden med hemmavarande barn under 18 år	291	69,6%
Ärenden utan hemmavarande barn under 18 år	127	30,4%
Sa:	418	

Familjerådgivningen i Jämtlands län

Totalstatistikrapport

Statistikperiod 2009-01-01 - 2009-12-31

Uppgifter om besökande (nya ärenden):

Antal hemmavarande barn:	Antal	
0 - 6 år	294	54,1%
7 - 12 år	129	23,8%
13-17 år	100	18,4%
18-20 år	19	3,5%
21 > år	1	0,2%
Sa:	543	

Antal umgängesbarn:	Antal	
0 - 6 år	5	17,9%
7 - 12 år	9	32,1%
13-17 år	11	39,3%
18-20 år	3	10,7%
Sa:	28	

Antal växelvist boende barn:	Antal	
0 - 6 år	21	28,0%
7 - 12 år	25	33,3%
13-17 år	23	30,7%
18-20 år	6	8,0%
Sa:	75	

Ärenden med barn 18 år eller yngre :	Antal	
Inga barn	88	21,1%
Ett barn	125	29,9%
Två barn	135	32,3%
Tre barn	60	14,4%
Fyra barn eller fler	10	2,4%
Sa:	418	

Behandlingsarbetet (samtliga ärenden):

Antal behandlingssamtal med:	Antal	
Par	1240	68,9%
Kvinna	396	22,0%
Man	136	7,6%
Hel eller del av familj	29	1,6%
Sa:	1801	

Antal uteblivna från bokad samtal:	Antal	
Sent återbud	298	
Uteblev	35	
Sa:	333	

Betalningssätt:	Antal	
Avgiftsbefriat	62	
Sa:	62	

Familjerådgivningen i Jämtlands län

Totalstatistikrapport

Statistikperiod 2009-01-01 - 2009-12-31

Behandlingsarbetet (samtliga ärenden):

Summa timfaktor. Samtal med:	Antal	
Par	2480	81,0%
Kvinna	402	13,1%
Man	131	4,3%
Hel eller del av familj	48	1,6%
Sent återbud	2	0,1%
Sa:	3063	

Behandlingsarbetet (avslutade ärenden)

Behandlingskontaktens omfattning:	Antal	
Engångsärenden 1 samtal	98	23,1%
Korttidsärenden 2-4 samtal	212	50,0%
Korttidsärenden 5-8 samtal	69	16,3%
Långtidsärenden 9 > samtal	45	10,6%
Sa:	424	

Antal samtal i genomsnitt/ärende:	Antal	
Antal samtal i genomsnitt/ärende	4	
Sa:	4	

Behandlingsarbetets innehåll:	Antal	
Klargörande samtal/information	114	26,9%
Reparationsarbete i parrelation	185	43,6%
Separationsarbete i parrelation	88	20,8%
Redan separerade med vårdnads- och umgängesfrågor	12	2,8%
Problem i andra relationer	13	3,1%
Annat	12	2,8%
Sa:	424	

Parets situation vid första samtalet:	Antal	
Ville förändra	266	62,7%
Skilsmässa aktuell	87	20,5%
Hade flyttat isär	55	13,0%
Annat	16	3,8%
Sa:	424	